

Aloite yksinyrittäjyyden ja ammatinharjoittajuuden edistämisestä hyvinvointialueella

Hyvinvointialueen suurimpia ratkaistavia haasteita ovat vaikeus rekrytoida työntekijöitä sekä kustannusten nousu. Yksi keskeinen syy ongelmiin on hyvinvointialueen houkuttelmattomuus työnantajana sekä vaikeus kilpailla houkuttelevuudessa yksityisen sektorin kanssa. Useat suuret yritykset tarjoavat sote-ammattilaisille mahdollisuuden työllistyä valintansa mukaan joko 1) työsuhteessa olevina työntekijöinä tai 2) ammatinharjoittajina toimivina yksinyrittäjinä. Sote-ammattilainen voi siis itse päättää yksityisellä sektorilla työskentelymuotonsa.

Hyvinvointialue ei sitä tällä hetkellä mahdollista. Nyt, jos sote-ammattilainen haluaa toimia ammatinharjoittajana, hänen on kannattavampaa työskennellä ostopalveluita hyvinvointialueelle myyvän suuryrityksen kautta kuin työskennellä ammatinharjoittajana suoraan hyvinvointialueelle. Tämä lisää merkittävästi hyvinvointialueen kustannuksia, sillä välittäjänä toimiva ostopalveluyritys perii välistä huomattavia summia. Esimerkiksi koulupsykologien kohdalla on arvioitu, että yhden ulkoa ostetun koulupsykologin hinnalla palkkaisi kolme vakituista työntekijää. Merkittävä osa palveluista tuotetaan jo nyt ostopalveluina ja niiden paisuvat kustannukset ovat merkittävä ongelma.

Hyvinvointialue on ollut valmis varaamaan suuria summia ostopalveluina toteutuviin rekrytointeihin tilanteissa, joissa henkilöstöstä on pulaa. Esimerkiksi psykiatrialla on 50 lääkärin tehtävää täyttämättä. Tilanteen korjaamiseksi hyvinvointialueen hallitus on päättänyt varata seuraavan 4 vuoden aikana 40 miljoonaa euroa ostopalveluihin, vaikka ammatinharjoittajien rekrytoiminen suoraan tulisi edullisemmaksi ja olisi monelle ammatinharjoittajalle houkuttelevampi ratkaisu kuin toimia ostopalveluyritysten kautta.

Yhä useampi haluaa työskennellä ammatinharjoittajina, sillä se tarjoaa suuremman itsemääräämisoikeuden omasta työstä ja työn tekemisen tavoista sekä mahdollisuuden monipuolistaa omaa työnkuvaa ja vaikuttaa omiin ansioihin. Se tarjoaa etuja myös työnantajalle, sillä ammatinharjoittaja maksaa oman työterveyshuoltonsa, työeläke- ja sairausvakuutuksensa, kouluttautumisen ja omat lomansa ja sairauspoissaolonsa.

Yksinyrittäjillä ei kuitenkaan ole realistisia mahdollisuuksia pärjätä hyvinvointialueiden kilpailutuksissa suuryrityksiä vastaan, mikä ohjaa yksinyrittäjiä työllistymään suurempien ostopalveluyritysten kautta. Henkilöstöpulan vähentämiseksi on tärkeää, että hyvinvointialue pystyy tarjoamaan yhtä ketteriä keinoja toimia yksinyrittäjänä kuin ostopalveluyritykset.

Mahdollistamalla ammatinharjoittajana toimimisen suoraan hyvinvointialueelle lisäämme houkuttelevuuttamme työnantajana ja tuemme yksinyrittäjyyttä sekä työsuhteiden monimuotoisuutta. Myös laajasti toivottu omalääkärimalli on ammatinharjoittajapohjainen, eli aloite parantaisi myös sen toteutumisen edellytyksiä.

Me allekirjoittaneet esitämme, että hyvinvointialue selvittää keinoja edistää yksinyrittäjyyttä tarjoamalla vaihtoehdon työskennellä joko 1) työsuhteessa olevana työntekijänä tai 2) ammatinharjoittajana toimivana yksinyrittäjänä suoraan hyvinvointialueelle. Vaihtoehdosta toimia ammatinharjoittajana tulee kertoa jo työpaikkailmoituksessa.

Julia Sangervo (vihr)

Jaakko Mustakallio (vihr)

Niina Melkko (vihr)

Iina Hänninen (vihr)

Ella Näsä (vihr)

Mikko Aaltonen (vas)

Anne Nyman (vas)

Jouni Siren (vas)

~~Sanna Petäjäkoski (sd.)~~

~~Sanna~~

~~Kari~~ (sd.)

~~Olga~~ vihr

Johanne Loukerlahti (sdp)

Kerttu Jussila (vihr)

~~Antti~~

Klaus Myllymäki kesk.

Matti Kärkimäki - Anttonen kesk.

Rosa Sisti (kesk)

Matti KOK

Antti Järvelä KOK

Riitta Aunon KOK

~~Ida Lemmikki~~ KOK
IDA LEMMUKI

Antti J. Anttila KOK

Jouko Heikkinen

Antti

Kari Virkkunen KOK

Esa Salonen KOK

Touko Siikala KOK

Jouko Träskbäck (kok)

~~Liika~~ Liika nyt

~~Kari~~ KARI VIIRIÄLÄ VL

Antti Grenman (PS)

CASSI KALEVA (PS)

~~Maria~~ PS
MARIA KINNUNEN

LISA WESIN (PS)

MAURI HEISKI (PS)

V-M KOK PS

Taru Wesslin